

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลพิพิร์ มั่นภักดี. 2533. ปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการผลิตข้าวหุงสุกเร็ว.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะวิทยาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
งานชื่น คงเสรี. 2539. คุณภาพข้าวสุก. ใน ข้าว:ความรู้คู่หวาน. สถาบันวิจัยข้าว
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
ปรานี จ่านเปรี้อง. 2535. เอนไซม์ทางอาหารตอนที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาเทคโนโลยีทาง
อาหาร. คณะวิทยาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สถาบันวิจัยข้าว. 2531. การปรับปรุงคุณภาพข้าว. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์

ภาษาอังกฤษ

AACC. 1983. Approved Methods of the AACC. Am. Assoc. Cereal Chem.
Method 22-63 Inc., St. Paul, MN.
A. O. A. C. 1984. Official Method of analysis. 14 th ed. Washington, D. C. : Association
of Official Analytical Chemists.
Arai, E., and Watanabe, M. 1994. Gelatinizability of starch as a factor affecting the
quality of cooked rice. Oyo Toshitsu Kagaku. 41(2) : 193-196.
Bechtel, D. B., and Juliano, B. O. 1980. Formation of protein bodies in the study
endosperm of rice (*oryza sativa l.*) : a-re-investigation Ann. Bot.
45 : 503-509.
Bechtel, D. B., and Pomeranz, Y. 1978. Ultrastructure of the mature ungerminated rice
(*oryza sativa*) crayopsis, the starchy endosperm. Amer. J. Bot.
65 (6) : 684-691.
Birch, G. G., and Priestley, R. J. 1973. Degree of gelatinization of cooked rice.
Die Starke 25 (3) : 98-101.
Boyer, P. D. ed. 1971. The enzymes. 3 rd ed. New York : Academic press.

- Brooks, A. W., Garibian, V. M. and Salma, M. K. 1982. Process for preparing dry quick cooking parboiled rice and product thereof U.S. patent. 4.361.593.
- Carlson, R. A., Roberts, R. L. and Farkas, D. F. 1976. Preparation of quick cooking rice products using a centrifugal fluidized bed. J. Food Science 41 (5), 1171-179.
- Cave, A. S., and CO. ; Gold fields house. 1986. Treatment of rice and other grain products. International Patent. PCT/AU 86/00089.
- Chandrashekhar, A. and Kirleis, A. W. 1988. Influence of protein on starch gelatinization in sorghum. Cereal Chem. 65(6) : 457-462.
- Colowick, S. P. and Kaplan, N. O. eds. 1955. Method in enzymology. New York : Academic press.
- Desikachar, H. S. R., and Subrahmanyam, V. 1961. The formation of cracks in rice during wetting and its effect on cooking characteristics of the cereal. Cereal Chem. 38 : 356-364.
- Evelyn, M. S. T., Bernardita, V. E., Leni, P. L., and Juliano, B. O. 1971. Studies on the extraction and composition of rice endosperm glutelin and prolamin. Cereal Chem. 48 : 168-181.
- Hamaker, B. R., and Griffin, V. K. 1990. Changing the viscoelastic properties of cooked rice through protein disruption. Cereal Chem. 67(3) ; 246-261.
- Hamaker, B. R., Griffin, V. K., and Moldenhauer, K. A. K. 1991. Potential influence of starch granule associated protein on cooked rice stickiness. J. Food science. 56(5) : 1329-1329,1346.
- Hoseney, R. C. 1994. Principle of cereal science and technology. 2nd ed. Minnesta : American Association of Cereal Chemists.
- Hudson, B. J. F. 1992. Biochemistry of food proteins. New York : Elsevier science.
- Juliano, B. O. 1985. Rice:Chemistry and technology.
- Juliano, B. O. 1993. Rice: in human nutrition. Manila : International rice research institute.

- Kerr, R. W. 1989. Chemistry and industry of starch 2nd ed. New York : Academic press.
- Luh, B. S. 1980. Rice: Production and Utilization. Connecticut : AVI.
- Luh, B. S. 1991. Rice : Utilization. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Marshall, W. E., Normand, F. L., and Goynes, W. R. 1990. Effect of lipid and protein removal on starch gelatinization in whole grain milled rice. Cereal Chem. 67 (5) : 458- 463.
- Robert, R. L., Carlson, R. A., and Farkas, D. F. 1980. Preparation of quick cooking brown rice product using a centrifugal fluidized bed drier. J. Food Science. 45: 1080-1081.
- Rutledge, J. E., Islam, M. N., and James, B. 1972. Improved canning stability of rice by chemical modification. Cereal Chem. 49: 430-436.
- Smith, D. A., Rao, R. M. Liuzzo, J. A., and Champagen, E. 1985. Chemical treatment and process modification for producing improved quick-cooking rice. J. Food Science. 50(4) : 926-931.
- Watanabe, M., et el. 1990. Production of hypoallergenic rice by enzymatic decomposition of constituent proteins. J. Food Science. 55 (3) : 781-783.
- Watanabe, M., Arai, E., Honma, K., and Fuke, S. 1991. Improving the cooking properties of aged rice grains by pressurization and enzymatic treatment. J. Agric. Biol. Chem. 55 (11) : 2725-2731.
- Weibye, B. O. 1983. Quick-cooking rice and process for making the same. U.S. patent. 4,385,249.
- Wong, D. W. S. 1989. Mechanism and theory in food chemistry. New York: AVI.
- Wong, D. W. S. 1995. Food enzyme structure and mechanism. USA. : Chapman and Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

วิธีวิเคราะห์

การวิเคราะห์จะทำขั้น 2 ตัวอย่าง แล้วหาค่าเฉลี่ย

ก. 1 ปริมาณความชื้น (moisture content) (AOAC, 1984)

- 1 ชั้งตัวอย่าง 3 กรัม (W_1) ใส่ใน aluminium dish (ตึ่งอบแห้งที่ 100 องศาเซลเซียส 1 ชั่วโมง แล้วทำให้เย็นใน desiccator จนน้ำหนักคงที่)
- 2 ใส่เตาอบที่ 135 องศาเซลเซียส 1-2 ชั่วโมง
3. ปิดฝา aluminium dish แล้วใส่ใน desiccator 1/2 ชั่วโมงจนเย็น
4. เปิดฝา ชั้งน้ำหนัก
5. อบอีก 1 ชั่วโมง จนน้ำหนักคงที่
6. ปิดฝา aluminium dish แล้วใส่ใน desiccator 1/2 ชั่วโมงจนเย็น
7. เปิดฝา ชั้งน้ำหนัก (W_2)

การคำนวณ

$$\% \text{ ความชื้น} = (W_1 - W_2 / W_1) * 100$$

ก.2 ปริมาณอะมิโลส (amylose content) (William,Kuzina and Hlynka,1970)

1. ชั้งตัวอย่างแบ่งขา 20 มิลลิกรัม (W_1)
2. เติมโปแทสเซียมไอก្រอกไซด์ 0.5 มิลลาร์ 10 มิลลิกรัม คนให้กระจายทั่วถึงอย่างน้อย 5 นาที
3. นำตัวอย่างใส่ในขวดตวงปริมาตรขนาด 10 มิลลิลิตร แล้วเติมน้ำกลันจนเป็น 100 มิลลิลิตร
4. ปีเปตสารละลายจากข้อ 3.3 มา 10 มิลลิลิตร ใส่ขวดตวงปริมาตรขนาด 50 มิลลิลิตร
5. เติมกรดไயโอดิครูลอริก 0.1 มิลลาร์ 5 มิลลิลิตร
6. เติมสารละลายไอโซดีน 0.5 มิลลิลิตร

7. เติมน้ำเกล็นจนปริมาตรเป็น 50 มิลลิลิตร ได้สารละลายสีฟ้า นำมาวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 625 นาโนเมตร หลังจากทิ้งไว้ 5 นาที ได้ค่าการดูดกลืนแสงนำไปอ่านค่าปริมาณอะมิโลสเป็นมิลลิกรัมจากการฟมาตรฐานของปริมาณอะมิโลส ได้ค่าปริมาณอะมิโลส (W_r) การคำนวน

$$\% \text{ อมิโลส} = W_r - \text{ปริมาณอะมิโลสในตัวอย่างควบคุม (มิลลิกรัม)} / W_r * 100$$

W_r = น้ำหนักตัวอย่าง (มิลลิกรัม)

W_r = ปริมาณอะมิโลสในตัวอย่าง (มิลลิกรัม)

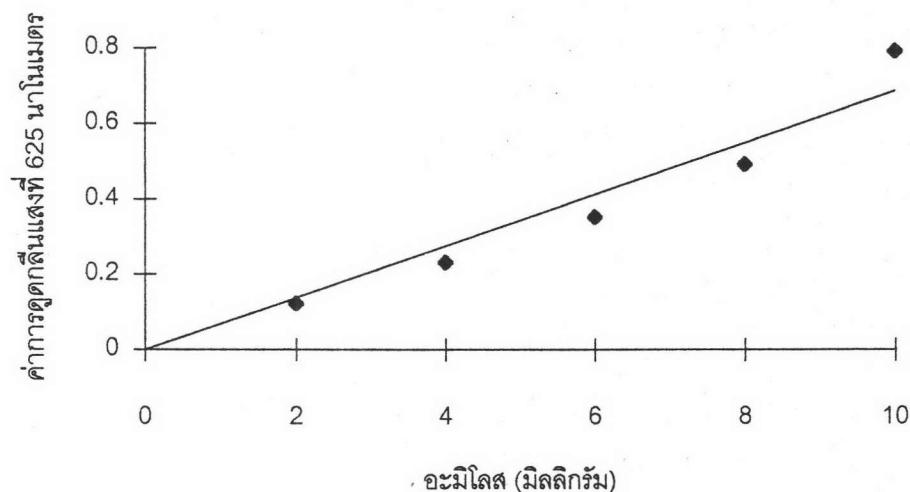
การเตรียมสารเคมี

สารละลายไอโอดีน

KI 20 กรัมและ I₂ 2 กรัม ละลายโดยใช้น้ำอ้อยที่สุด ใส่ขวดดวงปริมาตรขนาด 100 มิลลิลิตร. เติมน้ำเกล็นจนปริมาตรเป็น 100 มิลลิลิตร เก็บใส่ขวดสีเขียว

สารละลายไอโอดีน

นำ stock iodine solution มา 10 มิลลิลิตร ใส่ขวดดวงปริมาตรขนาด 100 มิลลิลิตร เติมน้ำเกล็นจนปริมาตรเป็น 100 มิลลิลิตร เก็บใส่ขวดสีเขียว

รูปที่ ก.1 กราฟมาตรฐานของปริมาณอะมิโลส

$$y = 0.0685X \quad R^2 = 0.925$$

ก. 3 เก้า (AOAC,1984)

1. เผา crucible ที่ 550 C จนน้ำหนักคงที่ ตั้งให้เย็นใน desicator ชั่วโมงนักที่แน่นอน
2. ชั่งตัวอย่างที่ทราบน้ำหนักແเนื่องประามณ 1 กรัม ใส่ใน crucible ที่เผาแล้ว
3. เผา crucible ที่ใส่ตัวอย่างแล้วด้วย hot plate จนหมดครัวน
4. นำมาเผาใน muffle furnace ที่ 550 C นาน 6 ชั่วโมง จนตัวอย่างปราศจากคาร์บอน เป็นสีเทาหมด
5. ตั้งให้เย็นใน desicator แล้วชั่งน้ำหนัก

การคำนวณ

$$\text{ปริมาณเก้า (\%)} = \frac{W_2 - W_1}{W} \times 100$$

W = น้ำหนักตัวอย่าง

W_1 = น้ำหนัก crucible

W_2 = น้ำหนักตัวอย่าง และ crucible หลังเผา

ก. 4 ปริมาณโปรตีน (protein content) (AACC,1983)

1. ตัวอย่าง 2 กรัม (S) ใส่ใน Kjeldahl flask
2. เติม บิแพ็ตซ์เชียมซัลเฟต แอนไฮดรัส 4.5 กรัม คอปเปอร์ซัลเฟต 0.5 กรัม
3. เติมกรดซัลฟูริกเข้มข้น 20 มิลลิลิตร
4. นำไปย่อยบนเตาไฟจนได้ของเหลวใส ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น
5. เติมน้ำกลันลงไป 300 มิลลิลิตร
6. เตรียมกรดบอริกเข้มข้น 4 % จำนวน 50 มิลลิลิตร เพื่อใช้เป็นตัวจับแอมโมเนียที่จะกลันได้จากตัวอย่าง หยดเมทิลเรด-เมทีลีนบูลู 4 หยด เพื่อเป็นอินดิเคเตอร์
7. เติมสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่มีความเข้มข้น 50 % จำนวน 100 มิลลิลิตร แล้วนำมากลันด้วยไอน้ำ
8. นำสารละลายที่กลันได้ในการบอริกนาไออกเตารด้วยสารละลายกรดเกลือที่มีความเข้มข้น 0.1 มอลต่อลิตร จนกระทั่งสารละลายเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีชมพูน่วง

การคำนวณ

$$\% \text{ ในต่อเจน} = (V_2 - V_1) * F * 1.4 / 10 * S$$

V_2 = ปริมาตร (มิลลิลิตร) ของกรดเกลือที่ใช้ได้เท่ากับตัวอย่าง

V_1 = ปริมาตร (มิลลิลิตร) ของกรดเกลือที่ใช้ได้เท่ากับ blank

F = normality factor ของกรดเกลือ (มอลต์อัลตร้า)

S = น้ำหนักของตัวอย่าง (กรัม)

$$\% \text{ โปรตีน} = \% \text{ ในต่อเจน} * f$$

f = factor กรณีข้าวเท่ากับ 5.7

ก. 5 ร้อยละการย่อยโปรตีน (ดัดแปลงจาก Watanabe et al., 1990)

วิเคราะห์ปริมาณในต่อเจนด้วยวิธี Kjeldahl ตามการวิเคราะห์ข้อ ก.4

การคำนวณ

ร้อยละการย่อยโปรตีน

$$= \frac{(\text{ปริมาณโปรตีนข้าวสารเริ่มต้น} - \text{ปริมาณโปรตีนหลังแช่สารละลาย เอนไซม์}) * 100}{\text{ปริมาณโปรตีนในข้าวสารเริ่มต้น}}$$

ก. 6 ร้อยละของการเกิดเจล寥ที่ในเซ็นโดยวิธี Differential Alkaline Solubility

(Birch and Priestley, 1973)

6.1 การเตรียมตัวอย่างเพื่อหา กราฟนาฬิกาน

1. เตรียมตัวอย่างข้าว 0 % เจล寥ที่ในเซ็น โดยบดข้าวที่นำมาเป็นวัตถุดิบ

ร่อนผ่านตะแกรงขนาด 0.075 มิลลิเมตร

2. เตรียมตัวอย่างข้าว 100 % เจล寥ที่ในเซ็น โดยนำข้าวดิบมาผ่าน

หม้อนึ่งอัดไอก ที่ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ทำให้แห้งในตู้อบ ที่อุณหภูมิ 58 องศาเซลเซียส บดและร่อนผ่านตะแกรงขนาด 0.075 มิลลิเมตร

3. เตรียมตัวอย่างข้าวเปอร์เซ็นต์เจลลาทีไนเซชันต่าง ๆ โดยนำแบ่งข้าวในข้อ 1 และข้อ 2 ผสมกันตามอัตราส่วนเปอร์เซนต์การเกิดเจลลาทีไนเซชัน

6.2 การเตรียมสารเคมี

iodine solution

ผสมสาร ไอโอดีน 1 กรัม และ ปีตัสเซียมไอกไซไดด์ 4 กรัม ละลายและปรับปริมาตรเป็น 100 มิลลิลิตร

6.3 การหา amylose/iodine blue value

1. ชั้งตัวอย่างแบ่งข้าว 0.2 กรัม
2. ใส่น้ำกลั่น 98 มิลลิลิตร เติม KOH 10 M 2 มิลลิลิตร คน 5 นาที
3. เชนติฟิวจ์แยกส่วนใส
4. ปีเปตส่วนใส 1 มิลลิลิตร
5. ใส่กรดไฮโดรคลอริก 0.5 มิลลิลิตร 0.4 มิลลิลิตร
6. ใส่น้ำกลั่นจนปริมาตรเป็น 10 มิลลิลิตร
7. ใส่สารละลายไอโอดีน 0.1 มิลลิลิตร ผสมเป็นเนื้อเดียวกัน
8. วัดค่าการดูดกลืนแสงที่ 600 นาโนเมตร
9. ทำข้าวโดยใส่น้ำกลั่น 95 มิลลิลิตร เติม KOH 10 มิลลิลิตร 5 มิลลิลิตร และทำเป็นกลางด้วยกรดไฮโดรคลอริก 0.5 มิลลิลิตร 1 มิลลิลิตร
10. นำค่าการดูดกลืนแสงที่ได้จากข้อ 8 มาหารด้วยค่าที่ได้จากข้อ 9 แล้วนำค่าที่ได้มาสร้างกราฟในแกน Y และแกน X คือ เปอร์เซนต์เจลลาทีไนเซชัน

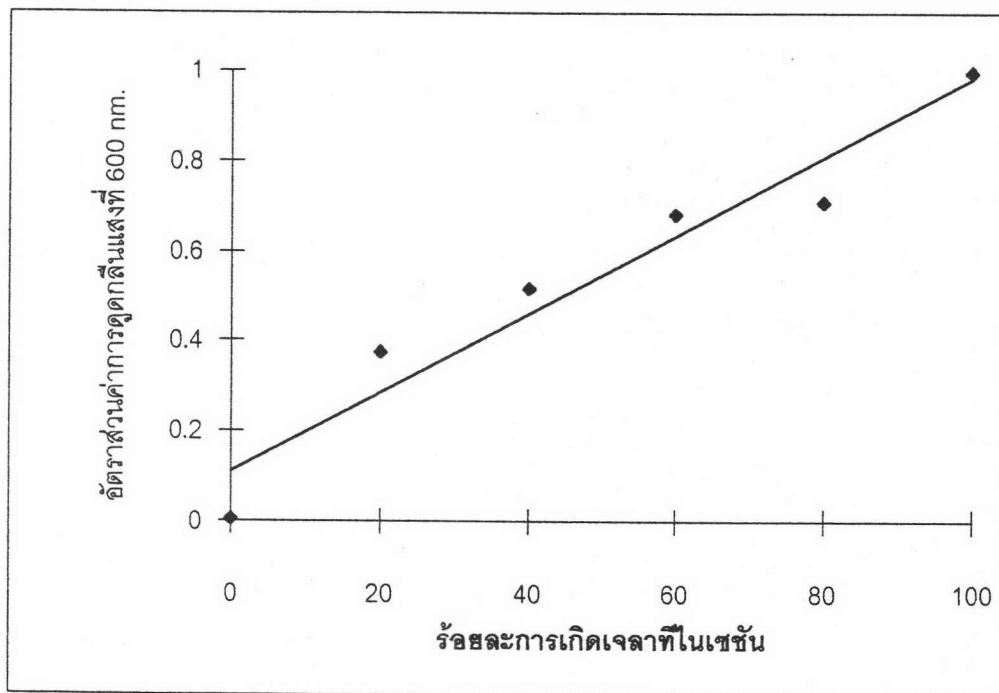
ด่างที่มีความเข้มข้น 0.5 มิลลิลิตร มีผลต่อข้าวทั้งที่เกิดเจลลาทีไนเซชันแล้วและข้าวที่ยังไม่เกิดเจลลาทีไนเซชัน ส่วนด่างที่มีความเข้มข้น 0.2 มิลลิลิตร จะมีผลต่อข้าวที่เกิดเจลลาทีไนเซชันแล้วเท่านั้น

6.4 การสร้างกราฟมาตรฐาน

1. ทดลองตามที่กล่าวในข้อ 6.1 - 6.3
2. ผลการทดลองจากข้อ 1 จะแสดงในตารางที่ ก.1

ตารางที่ ก.1 การประเมิน Degree of gelatinization ด้วยวิธี Differential alkaline solubility ใน การสร้าง กราฟ มาตรฐานของข้าวขาวดอกมะลิ 105

ร้อยละการเกิดเจลาทีนเซ็น	ค่าการดูดกลืนแสงที่ 600 nm		อัตราส่วนของค่าการดูดกลืนแสง
	0.2M-KOH	0.5M-KOH	
0	0.003	0.498	0.006
20	0.198	0.527	0.376
40	0.498	0.969	0.514
60	0.545	0.801	0.680
80	0.587	0.830	0.707
100	0.849	0.852	0.994

รูปที่ ก.2 กราฟมาตรฐานของร้อยละการเกิดเจลาทีนเซ็นของข้าวขาวดอกมะลิ 105

$$y = 0.0087X + 0.11 \quad R^2 = 0.939$$

ก. 7 การวิเคราะห์ปริมาณโปรตีน โดย Folin Lowry Method (AACC, 1983)

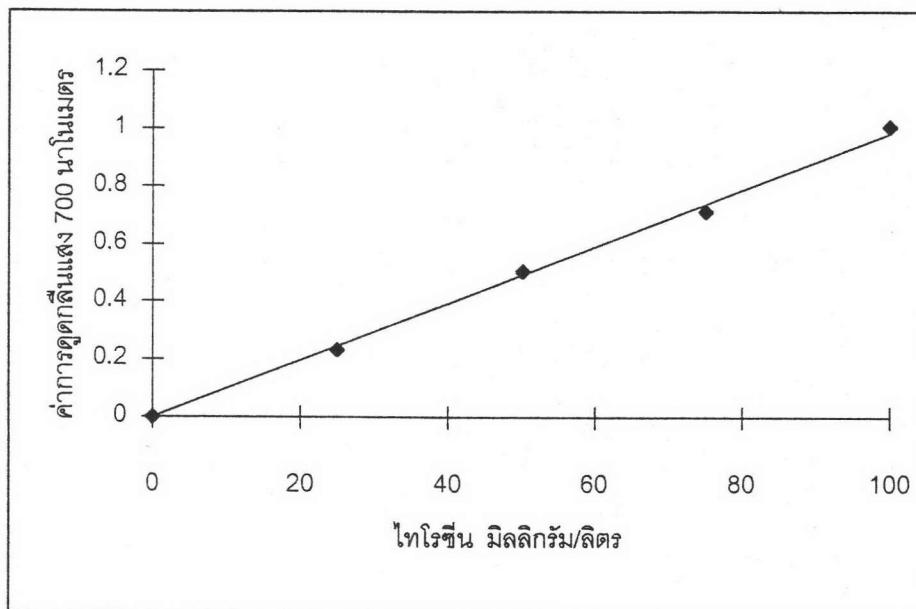
เตรียมสารเคมี

1. Alkaline Reagent ประกอบด้วย - โซเดียมคาร์บอเนต (Na_2CO_3) 1 M
- โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) 0.25 M
2. Copper Reagent ประกอบด้วย - คอปเปอร์ซัลเฟต (CuSO_4) 0.1 g
- โซเดียมพีแทสเซียมทาร์เทรต 0.2 g
3. Phenol Reagent - Folin-Ciocalteau reagent เจือจางด้วยน้ำ 3 เท่า

วิธีวิเคราะห์

1. นำสารละลายที่จะทดสอบโปรตีน ปริมาตร 1 ml. ใส่หลอดทดสอบ
- 2.เติมสารละลาย Alkaline Reagent 1 ml. และ Copper Reagent 0.4 ml. ตั้งทิ้งไว้ 10 นาที
- 3.เติมสารละลาย Phenol Reagent 0.75 ml.
4. ทิ้งไว้ให้เกิดสีนาน 10 นาที
5. วัดค่าการดูดกลืนแสง ที่ 700 นาโนเมตร
6. ทำการฟโนมترฐานใช้ L-tysosine ที่ความเข้มข้น 0-100 มิโครกรัม ทำ

การทดสอบเช่นเดียวกับข้อ 1-5

รูปที่ ก.3 กราฟมาตรฐานของปริมาณโปรตีน $R^2 = 0.998$

$$y = 0.0099X \quad \lambda_{700} E_{1\text{cm}}^M = 1791.9 \quad (\text{l} \cdot \text{cm}^{-1} \cdot \text{mole}^{-1})$$

ก. 8 ความหนาแน่น (Bulk density) (Carlson, Robert and Farkas, 1976)

1. ชั่งตัวอย่าง 10 กรัม
2. เตรียมเมล็ดแมงลักที่ทราบปริมาณ
3. เทเมล็ดแมงลักสับกับตัวอย่าง เขย่าจนปริมาตรคงที่
4. ค่าน้ำหนักปริมาตรที่เพิ่มเป็นปริมาตรของตัวอย่าง

การคำนวณ

$$\text{ความหนาแน่น} = \frac{\text{น้ำหนักเริ่มต้น} (\text{กรัม})}{\text{ปริมาตรที่เพิ่ม} (\text{ลูกบาศก์เซนติเมตร})}$$

ก. 9 อัตราการขยายตัว (Bulk volume) (Smith et al., 1985)

1. ตัวอย่างข้าวก่อนการเจล化ที่ในเซ็นติเมตร 10 กรัม
2. เตรียมเมล็ดแมงลัก ทราบปริมาณแน่นอน
3. เทเมล็ดแมงลักสับกับตัวอย่างจนปริมาตรคงที่ (V_1)
4. ตัวอย่างข้าว 10 กรัม นำมาผ่านการเจล化ที่ในเซ็นติเมตร
5. หาปริมาตรเช่นเดียวกับข้อ 3 (V_2)

$$\frac{\text{อัตราการขยายตัว}}{\text{ปริมาตรหลังเจล化ที่ในเซ็นติเมตร}} = \frac{V_2}{V_1}$$

ก.10 สัดส่วนการดูดน้ำกลับ (Rehydration ratio) (Smith et al., 1985)

1. ชั่งตัวอย่างข้าวหุงสุกเริ่กก่อนคืนรูป 10 กรัม ใส่ลงใน beaker ขนาด 600 ml.
- 2.เติมน้ำกลับให้มากเกินพอ ปิดปาก beaker ด้วยกระจากนาพีก้า
3. ต้มที่ 100°C ให้เดือดนาน 5 นาที
4. แยกน้ำออกโดยใช้ buchner funnels นาน 0.5 - 1.0 นาที จนน้ำหยดหมด
5. ชั่งน้ำหนัก

การคำนวณ

$$\text{สัดส่วนการดูดน้ำกลับ} = \frac{\text{น้ำหนักหลังคืนรูป}}{\text{น้ำหนักก่อนคืนรูป}} (\text{กรัม}/\text{กรัม})$$

ก.11 การเตรียมตัวอย่างข้าวสาร เพื่อถ่ายรูปด้วยกล้องขยาย แบบใช้แสง (LM)

(Betchel and Pomeranz ,1978)

1. ตัดเนื้อเยื่อข้าวส่วนที่ต้องการเปรียบเทียบหนา 7 - 12 มิลลิเมตร
2. ผนึกเนื้อเยื่อข้าวให้ติดบนสไลด์ ด้วยการอบที่ 80 องศาเซลเซียส
3. ย้อมด้วยสี คุมาซี บริลเลียนบลู ขาว 250 2.5% ในสารละลายกรดอะซิติก 7%
4. อบที่ 60 องศาเซลเซียส 8 นาที
5. ล้างสีส่วนที่เกินด้วยกรดอะซิติก 7%
6. ล้างน้ำอย่างรวดเร็ว แล้วอบที่ 80 องศาเซลเซียส

ภาคผนวก ข

วิธีเตรียมบัฟเฟอร์

ข. 1 ไฮโดรคลอริก โพแทสเซียมคลอไรด์บัฟเฟอร์ (Colowick และ Kaplan, 1955)

สารละลายน A : สารละลายน A โพแทสเซียมคลอไรด์ 0.2 มิลลาร์ (ละลายนโพแทสเซียมคลอไรด์ 14.91 กรัมน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร)

สารละลายน B : สารละลายน B ไฮโดรคลอริก 0.2 มิลลาร์
เตรียมไฮโดรคลอริก โพแทสเซียมคลอไรด์บัฟเฟอร์ที่มีค่าความเป็นกรด
ด่างต่างๆ ได้ดังตารางที่ ข-1

ตารางที่ ข.1 ค่า pH ของไฮโดรคลอริก โพแทสเซียมคลอไรด์บัฟเฟอร์
ที่มีค่าความเป็นกรดด่าง 1.0 - 2.0

ความเป็นกรดด่าง	สารละลายน A (มิลลิลิตร)	สารละลายน B (มิลลิลิตร)	น้ำกลั่น (มิลลิลิตร)
1.0	50	97.0	53.0
1.5	50	33.3	16.7
2.0	50	10.6	139.4

ข. 2 ซีเตอตบัฟเฟอร์ (Colowick และ Kaplan, 1955)

สารละลายน A : สารละลายน A ซีติริก 0.1 มิลลาร์ (ละลายนซีติริก 21.01 กรัม
ด้วยน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร)

สารละลายน B : สารละลายน B โซเดียมซีเตอต 0.1 มิลลาร์ (ละลายนโซเดียมซีเตอต
 $C_6H_5O_7Na_3 \cdot 2H_2O$ 29.41 กรัมด้วยน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร)

ตารางที่ ข.2 ค่า pH ของซีเทอทบัฟเฟอร์ที่มีค่าความเป็นกรดด่าง 3.0 - 6.0

ค่าความเป็นกรดด่าง	สารละลายน้ำ A (มิลลิลิตร)	สารละลายน้ำ B (มิลลิลิตร)	น้ำกลั่น (มิลลิลิตร)
3.0	46.5	3.5	50
3.5	38.5	11.5	50
4.0	33.0	17.0	50
4.5	26.75	23.25	50
5.0	20.5	29.5	50
5.5	14.85	35.15	50
6.0	9.5	40.5	50

ข. 3 ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (Colowick และ Kaplan, 1955)

สารละลายน้ำ A : สารละลายน้ำ $\text{NaH}_2\text{PO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ 0.2 มิลลาร์ ($\text{NaH}_2\text{PO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ 31.20 กรัม
ด้วยน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร)

สารละลายน้ำ B : สารละลายน้ำ $\text{Na}_2\text{HPO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ 0.2 มิลลาร์ (ละลายน้ำ $\text{Na}_2\text{HPO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$
53.65 กรัมด้วยน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร)

ตารางที่ ข.3 ค่า pH ของฟอสเฟตบัฟเฟอร์ที่มีค่าความเป็นกรดด่าง 6.0 - 8.0

ความเป็นกรดด่าง	สารละลายน้ำ A (มิลลิลิตร)	สารละลายน้ำ B (มิลลิลิตร)	น้ำกลั่น (มิลลิลิตร)
6.0	87.7	12.3	100
6.5	68.5	31.5	100
7.0	39.0	61.0	100
7.5	16.0	84.0	100
8.0	5.3	94.7	100

ข.4 ไกลซีน โซเดียมไฮดรอกไซด์บัฟเฟอร์ (Colowick และ Kaplan, 1955)

สารละลายน A : สารละลายนไกลซีน 0.2 มิลลาร์ (ไกลซีน 15.01 กรัมด้วยน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร)

สารละลายน B : สารละลายนโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.2 มิลลาร์ (ละลายนโซเดียมไฮดรอกไซด์ 53.65 กรัมด้วยน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร)

เตรียมไกลซีนโซเดียมไฮดรอกไซด์บัฟเฟอร์ที่มีค่าความเป็นกรดต่างต่างๆ
ได้ดังตาราง ข-4

ตารางที่ ข.4 ค่า pH ของไกลซีน โซเดียมไฮดรอกไซด์บัฟเฟอร์
ที่มีค่าความเป็นกรดต่าง 9.0 -10.0

ความเป็นกรด ต่าง	สารละลายน A (มิลลิลิตร)	สารละลายน B (มิลลิลิตร)	น้ำกลั่น (มิลลิลิตร)
9.0	50	8.8	41.2
10.0	50	32.2	17.8

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพของข้าวหุงสุกเร็ว

ชื่อผู้ทดสอบ ----- เพศ ----- อายุ -----

รายละเอียด	ชนิดตัวอย่างข้างหุงสุกเร็ว		
1. สีเม็ดข้าวสุก 9-10 ขาว 7-8 ครีม 5-6 เทา-เหลือง 3-4 น้ำตาลอ่อน 1-2 น้ำตาล			
2.2 ความสมบูรณ์ของเม็ดข้าวสุก 9-10 เม็ดสมบูรณ์ทั้งหมด 7-8 เม็ดหัก $\frac{1}{4}$ ของจำนวนเม็ดข้าวทั้งหมด 5-6 เม็ดหัก $\frac{1}{2}$ ของจำนวนเม็ดข้าวทั้งหมด 3-4 เม็ดหัก $\frac{3}{4}$ ของจำนวนเม็ดข้าวทั้งหมด 1-2 เม็ดหักทั้งหมด			
2.3 การเกะดัดข้างเม็ดข้าวสุก 9-10 เม็ดแยกกันดี 7-8 เม็ดแยกบางส่วน 5-6 ติดกัน 3-4 ติดกันมาก 1-2 ติดหนึ่งกัน			

รายละเอียด	ชนิดตัวอย่างข้างหุ้งสูกเร็ว		
3. กลืน			
9-10 ไม่นกlinนแปลกปลอม มีแต่กลิ่นหอมตามธรรมชาติของข้าว			
7-8 มีกลินแปลกปลอมพอสังเกตได้			
5-6 มีกลินแปลกปลอมแรงเล็กน้อย			
3-4 มีกลินแปลกปลอมแรงปานกลาง			
1-2 มีกลินแปลกปลอมแรงมาก			
4. รสชาติ			
9-10 มีรสชาติธรรมชาติ			
7-8 รสหวานอ่อนมากของข้าวธรรมชาติ			
5-6 ปราศจากการสาด จีด			
3-4 มีรสเผ็ดปungติพอกสังเกตได้			
1-2 มีรสเผ็ดปungรุนแรง			
5. ลักษณะเนื้อสัมผัส			
5.1 ความนิ่มของข้าวสูกเมื่ออยู่ในปาก			
9-10 นิ่มพอเหมาะ			
7-8 ค่อนข้างนิ่มแต่ไม่ละ			
5-6 กระด้างเล็กน้อย			
3-4 กระด้างแข็งปานกลาง			
1-2 กระด้างแข็งมาก เละมาก			
5.2 ความเหนียวของข้าวเวลาเคี้ยว			
9-10 เหนียวนุ่ม			
7-8 ค่อนข้างเหนียวนุ่ม			
5-6 เหนียวนุ่มปานกลาง			
3-4 ค่อนข้างไม่เหนียว และร่วนเล็กน้อย			
1-2 ไม่เหนียวร่วนและกระด้าง			

รายละเอียด	ชนิดตัวอย่างข้างหุ้นสุกเร็ว		
การยอมรับตามลักษณะข้าวหุ้นสุกเร็ว 9 ยอมรับมากที่สุด 8 ยอมรับมาก 7 ยอมรับปานกลาง 6 ยอมรับเล็กน้อย 5 เนยๆ 4 ไม่ยอมรับเล็กน้อย 3 ไม่ยอมรับปานกลาง 2 ไม่ยอมรับมาก 1 ไม่ยอมรับมากที่สุด			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ผู้เขียนชื่อ นางสาว อรอนงค์ ฐานปันพันธนิติกุล เกิดเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พศ. 2513 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์บัณฑิต จากคณะเทคโนโลยีอาหาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2536 เข้าศึกษาต่อที่ภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2536

ผลงานวิจัย

1. อรอนงค์ ฐานปันพันธนิติกุล. และ ปราณี จันเบรื่อง. 2540. การใช้เอนไซม์ในการผลิตข้าวหุงสุกเร็ว วารสารอาหาร.
2. อรอนงค์ ฐานปันพันธนิติกุล. และ ปราณี จันเบรื่อง. 2540. การศึกษาโครงสร้างข้าวสารที่ผ่านการย่อยโดยโพรตีนเพื่อผลิตข้าวหุงสุกเร็วด้วยกล่องฟลูออเรซเซนซ์ไมโครสโคป วารสารอาหาร.